

10 DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY

UČEBNÍ OSNOVY

10. 1 Dramatická výchova

Časová dotace

1. ročník 1 hodina

2. ročník 1 hodina

Celková dotace na 1. stupni jsou 2 hodiny.

Charakteristika:

Třída se dělí na skupiny a výuka většinou probíhá v herně. Obohacím předmětu jsou návštěvy divadelních představení.

Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj dítěte prostřednictvím prvků a postupů dramatického umění. Hry a cvičení pomáhají rozvíjet uvolnění a soustředěnost dětí, odstraňují zábrany, zcitlivují vnímání a schopnost objevování sebe sama i okolního světa. Žáci prohlubují a obohacují své psychosomatické dovednosti, smyslové vnímání, rytmické cítění a schopnosti výrazu pohybem. Rozvíjí také jejich obrazotvornost, fantazii a tvořivost. Prostřednictvím metod dramatické výchovy učíme žáky volně, beze strachu a svými slovy vyjadřovat zážitky, myšlenky a názory. Dramatické hry a improvizace umožňují dětem zažít situace, se kterými se mohou v životě skutečně setkat. Jejich prostřednictvím si mohou vyzkoušet roli někoho jiného i různé možnosti jednání. Učí se slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom také rozvíjí svou schopnost soucítit s druhými a vzájemně si pomáhat, zdokonalují své sociálně komunikační dovednosti, rozvíjí plynulost i barvitost mluvního projevu a obohacují slovní zásobu.

Hlavním obsahem předmětu je komplexní tvořivá dramatická činnost vycházející z dětské dramatické hry, založené především na tvořivé improvizaci. Jednotlivé činnosti jsou cíleně řazeny nebo strukturovány do smysluplných celků, které jsou realizovány v průběhu několika vyučovacích hodin. Učení probíhá přímým prožitkem a vlastní zkušeností v jednání. Řešení daného problému se hledá nejen intelektem, ale i zapojením těla a emocí. Důležitou součástí výuky je i relaxace.

Organizace výuky umožňuje individuální přístup k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Do vyučovacích hodin jsou v různých obměnách zařazovány především tyto aktivity:

1. Kolektivní dramatická hra
2. Průpravná cvičení

3. Dramatická improvizace
4. Tvořivá činnost
5. Společná četba a práce s textem
6. Beseda
7. Strukturování příběhu

Cíle:

- naučit žáka základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla
- učit žáka zvládat prvky a postupy dramatického umění a s jejich pomocí prozkoumávat a vyjadřovat své city, myšlenky, názory a postoje
- naučit rozlišovat herní a reálnou situaci, přijímat pravidla hry, vstupovat do jednotlivých rolí a přirozeně v nich jednat
- umět hlasem i pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých
- umět zkoumat témata a konflikty na základě vlastního jednání
- učit žáka tvořivě řešit praktické problémy, soucítit s druhými lidmi a osvojit si základy zdvořilého společenského chování
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat ve skupině, prezentovat svou práci a respektovat práci a úspěchy druhých

Převládající metody a formy práce jsou průpravná cvičení, dramatické hry a improvizace, hry s pravidly, hra v roli, živé obrazy, pohybové hry s prvky pantomimy, práce s různými předměty, obrazem a hudební skladbou. Při výuce dále používáme úryvky z dětské literatury, pohádky a příběhy, ilustrace a nahrávky různé hudby k podbarvení situace a k relaxaci.

V hodinách dramatické výchovy učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence sociální a personální

Žák účinně spolupracuje ve skupině a na základě přijetí určité role pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině. Je ohleduplný k druhým a přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů. V případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni sám požádá. Přispívá k diskusi ve skupině. Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a oceňuje zkušenosti jiných. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj. Snaží se ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Žák chápe základní principy slušného chování a je schopen vcítit se do situací ostatních.

Kompetence k řešení problémů

Žák vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, promyslí si a naplánuje způsob řešení problémů. Využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností. Hledá různé varianty řešení a nenechá se odradit nezdarem.

Kompetence komunikativní

Žák používá verbální i neverbální komunikaci, vyjadřuje se výstižně a souvisle v ústním projevu. Dokáže naslouchat druhým, snaží se jim porozumět a vhodně na ně reagovat. Žák se účinně zapojuje do diskuse a snaží se obhájit svůj názor.

Kompetence digitální

Žák se seznamuje s používáním digitálních technologií při výuce, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení, v komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Celým předmětem prolínají všechny tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání:
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí:
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:
- OSV 4 Psychohygiena:
- OSV 5 Kreativita:
- OSV 6 Poznávání lidí:
- OSV 7 Mezilidské vztahy:
- OSV 8 Komunikace:
- OSV 9 Kooperace a kompetice:
- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika:

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Očekávané výstupy z RVP ZV jsou rozpracovány do dílčích výstupů, kterých každý žák dosahuje podle svých schopností.

Roč.	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Poznámky
1.		Základní předpoklady dramatického jednání	
	<p>DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých</p> <p>DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci přijímá pravidla hry vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná</p> <p>DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání dokáže vědomě uvolnit všechny části těla vnímá rytmus a reaguje na jeho změnu dokáže se na pokyn zastavit v pohybu orientuje se v prostoru respektuje spolužáky v prostoru přijímá a dodržuje pravidla hry aktivně využívá zdvořilé formy rozhovoru dokáže řešit jednoduché etické problémy v situacích běžného života skrze vlastní prožitek se snaží vcítit do jiného člověka nebo věci v určité situaci dokáže soustředěně naslouchat při společné četbě vyjadřuje své myšlenky a názory</p>	<p>psychosomatické dovednosti práce s dechem správné tvoření hlasu správné držení těla verbální a neverbální komunikace celkové uvolnění těla, relaxace pohyb a změna v pohybu podle rytmu hudby zastavení v pohybu cvičení rozvíjející smyslové vnímání rovnoměrné zaplňování a využívání prostoru herní dovednosti dramatická hra s pravidly komunikace v běžných životních situacích a v herních situacích vstup do role, jevištní postava sociálně komunikační dovednosti komunikace v běžných životních situacích a v herních situacích vyjadřování základních emocí hlasem a pohybem práce s obrazem, ilustrací, hudební skladbou základy společenského chování a sociální dovednosti využití různých předmětů v dramatické hře společná četba a reflexe literárního textu prezentace, sebehodnocení</p>	<p>Čj 1. ročník Hv 1. ročník Prv 1. ročník Tv 1. ročník</p> <p>Kompetence digitální</p>

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

		Proces dramatické a inscenační tvorby	
	DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních zapojuje se do kolektivní dramatizace chápe důležitost vzájemné spolupráce vstupuje do jednoduchých rolí překonává ostych a prezentuje se před spolužáky	náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování činoherní a loutkářské prostředky jednoduchá charakteristika typové postavy dramatická situace tvořivá práce s pohádkou, příběhem řazení situací v časové následnosti inscenační prostředky a postupy práce s básní, říkadlem, přednes prozkoumávání specifických prostředí komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe	Čj 1. ročník Hv 1. ročník Prv 1. ročník Tv 1. ročník Kompetence digitální
		Receptce a reflexe dramatického umění	
	DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) rozpozná základní divadelní druhy vyjadřuje své zážitky a názory	základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt současná dramatická umění a média pro děti – divadelní, filmová, televizní základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo vyjadřování vlastního zážitku z dramatického díla	Čj 1. ročník
2.		Základní předpoklady dramatického jednání	
	DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci přijímá pravidla hry vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání	psychosomatické dovednosti práce s dechem správné tvoření hlasu správné držení těla verbální a neverbální komunikace celkové uvolnění těla, relaxace pohyb a změna v pohybu podle rytmu hudby zastavení v pohybu cvičení rozvíjející smyslové vnímání rovnoměrné zaplňování a využívání prostoru herní dovednosti dramatická hra s pravidly vstup do role, hra v roli, jevištní postava	Čj 2. ročník Hv 2. ročník Prv 2. ročník Tv 2. ročník Kompetence digitální

Reálné gymnázium a základní škola Otto Wichterleho
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>dokáže vědomě uvolnit všechny části těla vnímá a dodržuje rytmus přízpůsobí svůj pohyb změně rytmu orientuje se v prostoru, respektuje spolužáky v prostoru pomocí hlasu a pohybu vyjádří základní emoce, rozpoznává emoce v chování druhých aktivně využívá zdvořilé formy rozhovoru dokáže řešit jednoduché etické problémy v situacích běžného života skrze vlastní prožitek se snaží vcítit do jiného člověka nebo věci v určité situaci dokáže soustředěně naslouchat při společné četbě vyjadřuje své myšlenky a názory</p>	<p>sociálně komunikační dovednosti komunikace v běžných životních situacích a v herních situacích vyjadřování základních emocí hlasem a pohybem práce s obrazem, ilustrací, hudební skladbou základy společenského chování a sociální dovednosti využití různých předmětů v dramatické hře společná četba a reflexe literárního textu prezentace, sebehodnocení</p>	
	<p>DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky sleduje prezentace ostatních</p> <p>zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání zapojuje se do kolektivní dramatisace chápe důležitost vzájemné spolupráce spolupracuje ve skupině na tvorbě jednoduché improvizované situace vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná překonává ostych a prezentuje se před spolužáky</p>	<p>Proces dramatické a inscenační tvorby</p> <p>náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování činoherní a loutkářské prostředky charakteristika typové postavy dramatická situace tvořivá práce s pohádkou, příběhem řazení situací v časové následnosti inscenační prostředky a postupy práce s básní, přednes prozkoumávání specifických prostředí komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe</p>	<p>Čj 2. ročník Hv 2. ročník Prv 2. ročník Tv 2. ročník</p> <p>Kompetence digitální</p>
	<p>DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) převypráví svůj zážitek z dramatického díla rozpozná základní divadelní druhy vyjadřuje své zážitky a názory</p>	<p>Receptce a reflexe dramatického umění</p> <p>základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt současná dramatická umění a média pro děti – divadelní, filmová, televizní základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo vyjadřování vlastního zážitku z dramatického díla</p>	<p>Čj 2. ročník</p> <p>Kompetence digitální</p>